

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobkyně: I. H.
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 Smíchov

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 12. 2022, č.j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 19. 8. 2022, č.j. X. Tímto rozhodnutím byl žalobkyni podle ust. § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ode dne 20. 5. 2022, a to s ohledem na posudek Okresní správy

sociálního zabezpečení Chrudim ze dne 25. 5. 2022, podle něhož poklesla žalobkyni pracovní schopnost o 35 %.

2. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně namítala, že žádala přiznání invalidního důchodu druhého stupně. Míra poklesu její pracovní schopnosti je zásadní. Posuzující lékař žalované nerespektoval zákonná kritéria, subjektivní potíže nezohlednil a nevzal v potaz zprávy praktického lékaře ze srpna a října 2022. Objektivně diagnostikovaný třes rukou není subjektivní obtížností. Má obtíže cokoli udržet v rukou, např. šálek (hrníček) s tekutinou, nezvládá čitelně psát ani sama činit domácí práce. Nemůže pracovat jako vyučená dámská krejčová. Pokouší se opakovaně získat (nové) zaměstnání, avšak kvůli soustavnému a viditelnému třesu rukou není úspěšná. Ve většině zaměstnání se vyžaduje alespoň minimální nutnost psaní, případně obsluha zařízení rukou. Možnosti léčby jsou velice omezené, neurolog uzavřel, že další konzultace jsou nadbytečné. Nemožnost získat zaměstnání a značné omezení v běžném životě zdůraznila při jednání soudu. Druhý stupeň invalidního důchodu žádá na doporučení lékaře, jinak si nedokáže pomoci.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejdříve popsala právní úpravu týkající se posuzování nároku na invalidní důchod a posléze osvětlila důvody, které vedly orgán I. stupně k jeho rozhodnutí, jakož i důvody, pro které žalovaná zamítla námitky žalobkyně podané proti uvedenému rozhodnutí. Žalobkyni napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 22. 11. 2022, vypracovaného pro účely řízení o námitkách lékařem žalované, který došel k závěru, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, odpovídající invaliditě I. stupně, neboť pracovní schopnost žalobkyně poklesla o 35 %.
4. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v příslušném znění (dále jen „s. ř. s.“) Pro další průběh řízení byl zpracován posudek zdravotního stavu žalobce Posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové ze dne 11. 5. 2023, ev. č. SZ/2023/308-HK-7.
5. Posudková komise MPSV v posudku dospěla k závěru, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona o důchodovém pojištění. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle posudkové komise odpovídá invaliditě dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, neboť míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činí 40 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo shledáno zdravotní postižení – třes horních končetin, funkčně středně těžké postižení horních končetin, srovnatelný se zdravotním postižením uvedeným v kapitole XIII, oddíl C, položka 4e přílohy vyhlášky. Míru poklesu pracovní schopnosti komise stanovila na 40 % s přihlédnutím k charakteru a průběhu onemocnění a s přihlédnutím k pracovní kvalifikaci, tuto dále zvýšila o 5 % z důvodu dalších postižení zdravotního stavu (obtíže s kolenním kloubem). Komise rovněž popsala důvody, pro které nelze postižení žalobkyně hodnotit vyšším procentem, který by mohl být podkladem přiznání vyššího stupně invalidity.

6. V reakci na posudek při jednání soudu dne 14. 6. 2023 žalobkyně zásadní námitky nevznesla, setrvala na tom, že třes rukou je neustálý a výrazný. Znemožňuje ji zaměstnání, k tomu předložila potvrzení o neúspěchu jako uchazečka o zaměstnání na pozici doplňovač zboží.
7. Žalovaná k posudku uvedla, že jej považuje za správný, poukázala na to, že komise uvedla, z jakého důvodu nemohla posoudit zdravotní obtíže žalobkyně dle jiného ustanovení vyhlášky.
8. Dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 téhož zákona, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 téhož zákona, pokud nedosáhl důchodového věku.
9. Podle § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla o nejméně 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně.
10. Podle odstavce 3 téhož ustanovení se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
11. Podle odstavce 4 téhož ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
12. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.

13. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č.j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58 (dostupné i z www.nssoud.cz): „*Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pokud tento posudek není ve svém obsahu úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si soud znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství. Zásadní význam pro soudní rozhodnutí tak mají odborné posudky.*“
14. Krajský soud ověřil, že uvedený posudek posudkové komise MPSV ze dne 11. 5. 2023 splňuje veškeré náležitosti dané zákonem. V posudku je dostatečně popsáno, na základě jakých skutečností posudková komise dospěla ke shora uvedenému závěru o poklesu pracovní schopnosti o celkem 40 %. Nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti žalobkyně pak posudkoví lékaři považují z medicínského hlediska stav popsáný v bodě 5 odůvodnění rozsudku shora. K tomuto nemá krajský soud výslovně co dodat, neboť sám nedisponuje odbornými lékařskými znalostmi, na nichž posouzení invalidity závisí především. Přitom vypracovaný posudek MPSV v tomto řízení ob stojí co do přesvědčivosti a úplnosti. Také složení, ve kterém posudková komise MPSV zasedala, bylo plně v souladu se zákonem. Ostatně odbornost posudkových lékařů žalobkyně ani nenamítala. Při jednání komise byla přítomna též lékařka z oboru neurologie.
15. Pokud jde o namítané nedostatečné zohlednění obtíží třesu rukou žalobkyně, soud připomíná, že přezkum je prováděn k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobce, tedy ke dni 2. 12. 2022. Posudková komise přitom odpovídajícím způsobem zohlednila i lékařské zprávy předložené žalobkyní a vydané mezi lednem 2023 a dubnem 2023. Ani zohlednění těchto zpráv nevedlo k efektu, který žalobkyně patrně zamýšlela. Samotné obtíže spojené se získáním zaměstnání nejsou samostatným podstatným kritériem pro přiznání určitého stupně invalidního důchodu. Tím je především (objektivní) zhodnocení zdravotního stavu správně navázané na příslušné ustanovení vyhlášky, shora citované.
16. Lze jistě pochopit určitou frustraci z přiznání nižšího než žádaného stupně invalidního důchodu zvláště pak za situace, když charakter onemocnění žalobkyně se může projevovat dlouhodobým zhoršením zdravotního stavu či výraznou nepohodou v denním životě. Na druhou stranu institut invalidního důchodu slouží k zabezpečení občanů, kteří ztratili způsobilost pracovat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo jejichž způsobilost k práci byla v důsledku této skutečnosti výrazně snížena (srov. Tröster, P. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 160 a dále).

17. Vzhledem k tomu, že soud považuje posudek PK MPSV ze dne 11. 5. 2023 za úplný, přesvědčivý a logicky odůvodněný, nebylo ani na místě, aby soud vyžádal jeho případné doplnění, či srovnávací posudek jiné posudkové komise MPSV. Soud není toho názoru, že posouzení zdravotního žalobce bylo nedostatečné, rovněž shora naznačil, že později vydané lékařské zprávy je třeba vyhodnotit obezřetně.
18. Krajský soud v žádném případě nehodlá zpochybňovat zdravotní obtíže žalobkyně spojené s jejím onemocněním. Jak již však soud uvedl výše, zákon pro přiznání invalidního důchodu stanoví poměrně striktní podmínky. Tyto podmínky žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí splnila (toliko) k úrovni invalidního důchodu prvního stupně. Ničeho to však nemění na tom, že žalobkyně, pokud bude mít v budoucnu za to, že se její zdravotní stav zhoršil a odůvodňuje přiznání jiné výše invalidního důchodu, má možnost podat si u místně příslušné okresní správy sociálního zabezpečení novou žádost o přiznání invalidního důchodu.
19. V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního.
20. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná. Žalované podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 14. června 2023

Jaroslav Vávra v. r.
soudce